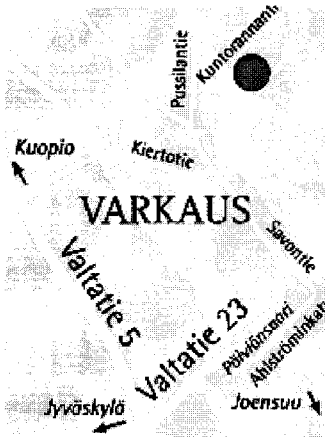
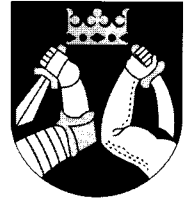

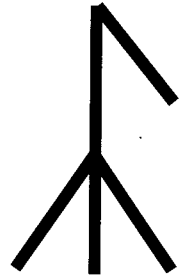

SOINISTEN PUUMERKKI

Sukuseuran lehti nro 5

SUKUKOKOUS Varkaudessa Kuntorannassa lauantaina 24.7.2010

SINCE 1541 ON
THE ISLE OF
SOISALO

OHJELMA:

10.00 Ilmoittautuminen, sukukirjan ja sukuseuran lehden myynti

12.00 Sukukirjan esittely ja Pohjois-Karjalan Soinisten sukuhaaraa koskevien tutkimusten esittely Hotelli Kuntorannan kokoustiloissa

13.00 Lounas

14.00 Sukukokous

Juhlaesitelmä:

Kasvatustieteen maisteri, oikeustieteen maisteri, opettaja Patricia Zell:

PEKKA VILLE SOINISEN AMERIIKAN RAITTI

Sukukokouksessa käsitellään Soinisten sukuseura ry:n säännöissä määrätyt asiat sekä seuraavat hallituksen sukukokoukselle tekemät sääntömuutosesitykset ja muut esitykset:

a. Esitetään Soinisten sukuseura ry:n sääntöjen 17 §:n 5. kohdan muuttamista seuraavaan muotoon: 5. valitaan kaksi toiminnan tarkastajaa ja heille kaksi varahenkilöä tarkastamaan seuran hallintoa ja taloutta.

b. Esitetään Soinisten sukuseura ry:n sääntöjen 15 §:n muuttamista seuraavaan muotoon:

Sukuseuran tilit:

Sukuseuran tilikausi on kaksi vuotta. Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen toimintakertomus on annetta-

va toiminnan tarkastajille tarkastettavaksi viimeistään tilikauden päättymisen jälkeisen helmikuun kuluessa.

Toiminnan tarkastajien lausunto tilien ja seuran hallinnon tarkastuksesta on annettava hallitukselle viimeistään seuraavan maaliskuun aikana. Soinisten sukuseura ry:n tilit tarkastetaan varsinaisessa sukukokouksessa.

c. Esitetään, että Soinisten sukuseura ry liittyy Sukuseurojen keskusliittoon.

16.00 Kokouskahvit

17.00-20.00 Rantakala, saunomista ja seurustelua Hotelli Kuntorannan ranta-saunalla (oma pyyhe mukaan)

Huom: KOKOUSVÄELLE TUODaan TIEDOKSI, ETTÄ SUKUKOKOUKSESSA MYydään UUTTA SUKUKIRJAA KÄTEISHINTAAN 40 EUROA/KPL, SUKUSEURAN LEHTÄÄ, SOINISTEN PUUMERKKIÄ NRO 5 HINTAAN 5 EUROA/KPL JA KERÄTÄÄN SUKUSEURAN JÄSENMAKSU VUOSILTA 2010-2011 15 EUROA/JÄSEN. KUKIN OSALLISTUJA VARAUTUKOON MAKSAMAAN SYÖMISENSÄ JA JUOMISENSÄ.

Tervetuloa!

*Soinisten sukuseuran esimies
Veli Nykänen*

*Ilmoittautuminen sukukokoukseen
15.7.2010 mennessä Veli Nykäsellem,
puhelin: 0500-151250.*

Tervetuloa Varkauteen

Varkauden seutu on ollut satojen vuosien ajan Soinisten sukukunnan keskeisimpiä asuinalueita. Kuuluihan kaupunki ennen itsenäistymistään Leppävirran ja osin myös Rantasalmen kuntiin tai paremminkin seurakuntiin. Vuoden 2010 sukukokouksemme olemme päättäneet pitää Varkaudessa alueen sukuperinteiden vaalimiseksi.

Soinisten sukuseura on toiminut sukukuntamme yhdyssiteenä lähes kaksikymmentä vuotta. Sukuseuramme merkittiin yhdistysrekisteriin elokuussa 2009 nimellä ”Soinisten sukuseura ry”, joka sallii seuralle mahdollisuuden tehdä taloudellista toimintaa ja antaa seurallemme kasvot.

Vuosien varrella suvun piirissä on käyty keskustelua sukuhistoriamme tutkimisesta ja sukukuntamme elämänvaiheiden selvittämisestä vuosisatojen saatossa. Vuoden 2004 sukukokouksemme teki päätöksen sukututkimuksen jatkamisesta mahdollisen sukuteoksen julkaisemiseksi. Kuluvana vuonna tämä pitkäaikainen pro-

jekti on päätynyt ”Soinisten viisi vuosisataa Pohjois-Savossa” -sukuteoksen julkaisemiseen ja se on nyt myynnissä.

Sukuteoksemme valmistelun myötä on sukukuntamme laajuus ja myös sen hajainaisuus tullut ilmi. Nyt julkaistun sukuteoksen ohella kaivattaisiin Pohjois-Karjalan ja Sortavala-Ruskealan Soinisten sukuvaiheiden saamista kansien väliin. Hammaslahden Soinisista on sukutietojen kokoaminen hyvässä vauhdissa. Toivotan hammaslahtelaisten hankkeelle menestystä.

Hyvät vieraamme, toivotan Teidät tervetulleiksi tähän sukutapaamiseemme, joka tarjoaa mahdollisuuden tavata sukulaisia ja tutustua ”uusiin” sukulaisiin. Samalla toivotan tervetulleeksi Amerikan vieraamme Patricia Zell’in, joka kertoo Amerikkaan muuttaneen Pekka Vilho Soinisen perheen elämänvaiheista siirto-laisena.

Veli Nykänen
Sukuseuran esimies

Varkauden kylpylähotelli Kuntoranta

Varkauden Kylpylähotelli Kuntoranta on Soinisten sukuseuran 24.07.2010 pidettävän kokouksen pitopaikka. Kuntorannan toiminta käynnistyi telttakylästä vuonna 1969. Toiminnan laajentamiseen lähtenyt idea sai alkunsa Varkauden eläkeläiset ry:ltä, joka sai mukaan Suomen eläkeläisyhdistykset. Alkuvaiheessa paikalle saatiin valmiiksi 10 majoitustelttaa, telttaravintola, kaksi saunaa ja uimaranta. Varkauden kaupunki rakensi alueelle vesi- ja viemärijohtot vuonna 1972. Lomakeskus rakennettiin valmiiksi vuonna 1976, jota on täydennetty rantasaunalla vuonna 1992, kylpyläosaston rakentamisella vuonna 2004 ja campingalueen, sekä huoltotilojen laajentamisella vuonna 2008.

Kuntorannan majoituskapasiteetti pitää tällä hetkellä sisällään: 106 eritasoista hotellihuonetta, 10 mökkiä, 55 caravanpaikkaa ja 7 telttapaikkaa. Ravintola Aikamiehen sopii 220 (+50) henkilöä, siinä on päivittäin tarjolla lounas- ja päivälliskattaukset, sekä Ala

carte-menu. Hotellilla on erikokoisia kokousneuvottelu- ja ryhmätyötiloja asiakkaiden tarpeisiin. Suurin kokoustila on 300 hlö:n Eeva Sali. Kylpylä tarjoaa hotellin vieraille: erilaisia kylpyvaihtoehtoja, hierontaa, lämpöhoitoja, kosmeettisia hoitoja, kiinalaisia terapiahoitoja ja erilaisia loma-, teema- ja juhlapaketteja.

Varkaus sukukokouksen pitopaikkana on keskellä sitä aluetta, jota Soiniset ovat vuosisatoja asuttaneet. Tutustumalla sukukokouksen yhteydessä Varkauden Kylpylä-hotelli Kuntorannan palveluksiin, osallistuja voi täydentää omaa kokonaiskuvaa Varkauden tarjoamista matkailupalveluista.

Varkauden Kylpylähotelli Kuntorannan yhteystiedot ovat: Kuntorannantie 14, 78400 Varkaus, 017/5601403, www.kuntoranta.fi.

Lähteenä Varkauden Kylpylähotelli Kuntorannan esitteet
Reijo Soininen

Yhtäköyttä yhdistyksestä rekisteröidyksi – Soinisen sukuseuran historiikki

Tapahtunut tähän mennessä:

MARJAISÄNTÄ HEIKKI KURJEN KUNINGASAJATUS

Soisalon Puutosmäessä marjatilaa pitävä Heikki Kurki mietiskeli 1992 keväällä syntyjä syviä: Puutosmäen koulun eläkkeellä oleva opettaja Inkeri Puustinen oli ansiokkaasti tutkinut Soisalon saaren pohjoisosassa sijaitsevien Puutosmäen ja Juonionlahden kylien sukutalojen ja samalla Soinisten suvun historiaa. Inkerilläkin alkoi jo ikä painaa – hän asui palvelutalossa Kuopiossa. Oli olemassa ilmeinen vaaraa, että koottu tieto menneestä häviää hautaan tiedon keränneiden mukana. Jottei näin tapahtuisi, Heikki kurki alkoi puuhata Soinisten sukuseuran perustamista.

Soinisten sukujuhla järjestettiin ensimmäisen kerran Puutosmäessä 1. – 2.8.1992 teemana: SOINISET 450 VUOTTA PUUTOSMÄESSÄ. Ohjelma oli seuraava:

Lauantai 1.8.

Avoimien ovien päivä sukutiloilla
Majoitus: sukulaisten luona tai Jänismajoilla
klo 18.00: Ilta Aurinkorannalla:
nuotanvetoa – rantakalaa – yhteislaulua

Sunnuntai 2.8.

klo 9.00 Kunniakäynti Puutosmäen sankarihaudoilla
klo 10.00 Sukujuhlan jumalanpalvelus Vehmersalmen kirkossa
klo 12.00 Ruokailu Puutosmäen koululla
klo 13.00 Päiväjuhla ja sukukokous Puutosmäen koululla

Päiväjuhlassa juhlaesitelmän piti Inkeri Puustinen Soinisten suvusta.

Sukukokouksen puheenjohtajana toimi Heikki Kurki ja sihteerinä Irene Soininen. Kokouksessa päätettiin perustaa Soinis-

ten sukuseura. Seuraa ei vielä rekisteröity, koska ”säännöt eivät vielä ole valmistuneet.”

Sukuseuran vanhimaksi valittiin Kuoppaharjun Viljo Soininen, hänen varamiehekseen Heikki Kurki, tiedottajaksi Irene Soininen ja rahastonhoitajaksi Jukka-Pekka Soininen.

Kokouksessa sovittiin, että sukujuhlat ja -kokoukset pidetään kahden vuoden välein. Sukujuhlan ohjelma voi muuten olla vapaa, mutta sen on aina päätyttävä rantakalan syöntiin ja saunomiseen. Soinisten suvun historiaa pyritään kokoamaan ja jakamaan sitä sukuseuran jäsenille.

Ensimmäiseen sukujuhlaan ja kokoukseen osallistui vieraskirjan mukaan lähes sata henkilöä.

Seuraava Soinisten sukuseuran kokous pidettiin niin ikään Puutosmäen koululla ja Aurinkorannassa 29.7.1995. Tällöin juhlaesitelmän piti Jyri Paulaharju aiheenaan Vantaalla vuonna 1989 julkaisemansa tutkielma ”Soinisia ja Carlsonia” (ISBN 952-90116-4-4). Tutkielma käsittelee Jyri Paulaharjun puolison Ritva Helinä Paulaharjun o.s. Soinisen suvun vaiheita. Esitelmässään Jyri Paulaharju totesi mm., että ”Sukututkimus on harrastus, joka avaa tutkijalle mittaamattoman näkymän menneiden aikojen elämään ja esivanhempiin. Parhaimmillaan suvun vaiheiden seuraaminen antaa sisältöä omaan elämään ja viitoittaa tietyssä määrin myös tulevaisuuden linjaa. Sukututkimus on ennen kaikkea esi-isien ja -äitien työn ja arkipäivän askareiden ja elämäntaiston kunnioittamista.”

1.8.1998 Soinisten sukuseuran kokous ja sukujuhla järjestettiin edelleen Puutosmäen koululla. Juhla päättyi tuolloinkin rantakalailtaan.

29.7.2000 järjestettiin sukujuhla ja -kokous Vehmersalmen Ritoniemessä. Ritoniemessä Viljo Soininen luopui sukuseuran vanhimman tehtävistä. Sukuseuran vanhimmaksiksi valittiin Leppävirran kunnan kaavoitusinsinöörinä toimiva Pentti Soininen. Sukuseuran sihteeriksi valittiin Timo Soininen. Päivällä tutustuttiin Tetrimäen hengelliseen keskukseseen. Savusaunan jälkeen nautittiin perinteinen rantakala, jonka keitosta vastasi Jukka-Pekka Soininen. Virkuimmat sukujuhlaan osallistujat jaksoivat vielä seurata aamuyöhön Ritoniemen tanssiravintolassa Petroskoin Revyyteatterin esitystä, joka oli ”HJYVÄ”. Samalla päätettiin sukuseuran internet-sivujen laadinnasta ja sukuseuran oman lehden julkaisemisesta.

Leppävirralle kokoonnuttiin seuraavaan sukujuhlaan ja sukukokoukseen 27.7.2002. Ohjelma alkoi komeasti Leppävirran kirkossa diplomiurkuri Jukka Kuhan urkukonsertilla. Konsertin jälkeen kokoonnuttiin Soinisten sukuun kuuluneen kansanrunoilija Olli Kymäläisen patsaalille, jossa Pentti Soininen kertoi Olli Kymäläisen taustasta. Samalla kuultiin otteita Olli Kymäläisen sepittämistä runoista. Sukukokous pidettiin Hotelli Vesi-Leppiksessä. Illaksi siirryttiin Mustinmäen maisemakylän kautta Soinilansalmelle, jossa iltaa vietettiin saunoen ja rantakalaa syöden.

Leppävirran sukukokouksessa ilmestyi sukuseuran ensimmäinen lehti Soinisten Puumerkki. ”Lehden etusivulla olevat Karjalan ja Pohjois-Savon vaakunat kuvaavat Soinisten suvun vaellusta Karjalasta, Saimaassa sijaitsevasta Äet-saaresta Pohjois-Savoon Soisalonsaareen suuren Savoon ja Kainuuseen suuntautuneen muuttoliikkeen aikana 1500-luvulla”, kertoi Soinisten Puumerkin ensimmäisen numeron toimittanut seuran sihteeri Timo Soininen. ”Toisaalta lehden etusivulle painettu vanha riimukirjain on vanhin Soisalonsaaresta löytynyt Soinisten käyttämä puumerkki. Tämä korostaa suvun varhaista oppineisuutta”, totesi Timo Soini-

nen ja vielä ilkesi jatkaa: ”Edellä mainitun puumerkin alle kirjoitettu teksti Since 1541 on the Isle of Soisalo alleviivaa suvun kansainvälistä merkitystä silloisella Ruotsin ja Novgorotin välisellä raja-alueella.”

Leppävirran sukujuhlan alla valmistuivat Soinisten sukuseuran internet-sivut, jotka oli laatinut Kaisa Soininen. Sivut todettiin mainioksi kansainväliseksi tiedotuskanavaksi. Kaisa Soininen valittiin sukuseuran ensimmäiseksi webmasteriksi.

24.7.2004 järjestettiin Soinisten sukuseuran kokous ja sukujuhla Kuopiossa Hotelli Savoniassa. Sukukokouksen alkusi kuultiin kaksi juhlaesitelmää: kasvatustieteen tohtori Pauli Arolan esitelmä Mikael Soinisen elämäntyöstä ja Jouko Soinisen esitelmä Kaavin Soinisista. Kuopion kokouksessa ilmestyi sukuseuran lehti Soinisten Puumerkki nro 2. Sukuseuran vanhimmaksiksi valittiin Veli Nykänen ja lehden päätoimittajaksi Liisa Soininen. Kokouksessa päätettiin Soinisten sukukirjaprojektin käynnistämisestä. Projektin vetäjäksi valittiin Simo S. Soininen. Kuopion sukukokouksen päätteeksi risteiltiin Kuopion satamasta Ukko-laivalla Alahovin viinitilalle. Alahovin viinitilalla vietettiin perinteinen Jukka-Pekka Soinisen valmistaman rantakalan syönti-ilta viinitilan tuotteita siinä seassa maistellen.

SOINISIA KANSANEDUSTAJISTA KUOLEMAANTUOMITTUIHIN otsikoi Koillis-Savo lehti 27.6.2006 uutistaan, joka kertoi Soinisten 22.7.2006 Muuruveden maatalousoppilaitoksella pidetystä sukujuhlasta ja sukukokouksesta. Sukuseuran lehti Soinisten Puumerkki nro 3 ilmestyi Muuruvedellä. Sukuseuran vanhimpana ja puheenjohtajana jatkoi Veli Nykänen. Soinisten Puumerkin päätoimittajaksi valittiin Reijo Soininen. Kokouksessa päätettiin sukukirjaprojektin loppuun saattamisesta. Sukukokouksen yhteydessä järjestettiin ATK-klinikka, jossa jokainen voi etsiä kootuista tiedostoista

Soinisen sukuseuran "Rantakalaneuvos" Jukka-Pekka Soininen keittiövälleineen.

sukujuuriaan. Juhlaesitelminä kuultiin esitelmät kansanedustaja Heikki Soinisesta sekä Polvijärven ja Kaavin Soinisista. Illalla tutustuttiin Muuruveden maatalousoppilaitoksella viinin ja siiderin valmistukseen sekä viinapannuun ja viinankeittoon. Lopuksi kokoonnuttiin illanviettoon ja rantakalalle Muuruveden rantaan.

26.7.2008 järjestettiin Soinisten sukuseuran kokous ja sukujuhla Heinävedellä Ravintola Kermankeitaalla. Antti Soinisen "Sukulaissieluisuutta" koskeva juhlaesitelmä kertoi Leppävirran Soinisten vaiheista. Simo S. Soininen käsitteli juhlaesitelmässään Olli Henrik Soinisen vaiheita Arppen ja Lönrothin sukujen vävy-poikana. Sukukokous valitsi sukukirjan painokuntoon saattamista ja painatusta varten toimikunnan, jonka puheenjohtajana on Simo S. Soininen sekä jäsenenä Veli

Nykänen aineiston toimittajana ja kirjoittajana sekä Jouko Soininen Kaavin sukuhaaran aineiston toimittajana ja kirjoittajana. Sukukokous päättyi illan viettoon ja rantakalan syötiin Kermankosken rannalla.

Vuonna 2009 käynnistettiin seuran hallituksen toimesta Soinisten sukukirjan ennakkomarkkinointi seuran internet-sivuilla.

Verotus yms. sukukirjan julkaisemiseen liittyvät kysymykset johtivat siihen, että Soinisten sukuseuran oli aika rekisteröityä. 26.3.2009 allekirjoitettiin Kuopiossa seuraava asiakirja:

"PERUSTAMISKIRJA

Me allekirjoittaneet toiminnassa olevan rekisteröimättömän "Soinisten sukuseuran" jäsenet olemme perustaneet Soinisten sukuseura – nimisen yhdistyksen jatkamaan edeltäjänsä toimintaa, liittyneet sen jäseniksi ja hyväksyneet oheen liitetyt säännöt. Samalla perustettava yhdistys vastaanottaa edeltäjältään Sampo Pankissa olevan pankkitilin talletuksineen."

Veli Nykänen	Timo Soininen
Reijo Soininen	Simo S. Soininen

Soinisten sukuseura ry merkittiin patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä yhdistysrekisteriin 3.7.2009. Näin Soisalon Puutosmäestä alkunsa saanut "yhtä köyttä yhdistys" oli muuttunut rekisteröidyksi sääntöjensä mukaan eläväksi oikeushenkilöksi.

Virallisten sääntöjen ohella on Soinisten sukuseura ry:ssä syytä kuitenkin noudattaa edelleen jo yhdistyksen syntyvaiheiden aikana opittua hyvää käytäntöä:

SOINISTEN SUKUJUHLAN ON AINA PÄÄTYTTÄVÄ RANTAKALAILTAAN !

Olli Henrik Soininen - Arppe- ja Lönnrot-sukujen vävypoika, Simo S. Soininen, pojanpoika

Tämän Heinäveden sukukokouksessa pitämäni esitelmän nasevan alaotsikon keksi sukuseuramme puheenjohtaja Veli Nykänen, jonka tutkimuksissa yhtenä sivupolkuna voi havaita vävyjen olennaisen merkityksen myös Soinisten vaiheissa. Vävy oli useinkin verrattavissa omaan poikaan aikana, jolloin keskeinen elinehto pahassa maailmassa oli sukujen ja ihmisten välinen luottamus.

Olli Henrik Soininen

Olli Henrik on sukumme Juonionlahden ja Puutosmäen Soinisten haaraa, hän syntyi vuonna 1878 Nilsiään Akonvedellä Ananias (1836-1910) Soinisen nuorimpana poikana (sukukirjan taulu 290) talossa, joka vieläkin on olemassa ja sukumme jäsenen omistuksessa. Tältä luonnonkainiilta paikalta Olli Henrik kuitenkin lähti kirkkoherran kehotuksesta opintielle; tuohon aikaan papit ja opettajat aktiivisesti huolehtivat siitä, että lahjakkain oppilasaines hakeutui jatko-opintojen pariin. Maaseudun asenneilmasto oli edelleen hyvin maahenkinen: herroja epäiltiin. Van-

hempi polvi katsoi liiallisen opiskelun piilaavan nuorison ja tekevän heistä herraskaisia. Olli Henrik oli kuitenkin päätöksensä tehnyt ja lähti Sortavalan seminaariin, joka 1800-luvun lopulla oli keski-Itä-Suomen hengenviljelyn vireä keskus. Sen seminaari on maamme toiseksi vanhin, Jyväskylän jälkeen. Olli Henrik valmistui kesäkuussa 1900 eli 22-vuotiaana. Olen nähnyt äitini Violan sisarenpojan Kimmo Leppäsen arkistossa hänen iso-isänsä Johannes Leppäluoman komean Sortavalan seminaarin päästötodistuksen, Olli Henrik oli saanut samanlaisen dokumentin.

Olli Henrik oli tehnyt yhteiskunnan kehityksestä oikeat päätelmät, sillä nälkävuosien säikäyttämänä maamme eliitti oli ryhtynyt tarmokkaiisiin sivistys-, talous- ja liikennepoliittisiin toimiin; muun muassa yliopiston kehittämiseen, kansa- ja oppikoululaitoksen sekä ammatillisen koulutuksen laajentamiseen, joten tarmokkaille sieluille oli näin avattu laaja tehtäväkenttä. Olli Henrik oli mitä tyypillisin aikansa tapaus; talonpojan nuorimmainen Eero, joka lähti opintielle. Sillä tiellä odotti myös toinen palkinto; sivistyneistö- tai säätyläisperheen hyvin kasvatettu tytär rakkaaksi vaimoksi. Koulutettu väestö eli sivistyneistö oli tietenkin Suomen oloissa tuohon aikaan yleensä lähtöisin lahjakkaita talonpoikaissuvuista, mutta kouluttautunut vain muutamaa sukupolvea aikaisemmin kuin uusi nouseva opettaja- ja virkamieskunta, joten luokkaero ei ollut suuren suuri. Vanha eliitti oli aikoinaan ottanut ajan hengen mukaan latinalaisperäisen tai ruotsinkielisen sukunimen, joka oli muodostettu joko paikkakunnan tai perintötilan nimestä. Oikolukijan painajainen, jota hän yrittää tavata äimän käkenä, on esim. sellainen sukunimi kuten Aejmalaeus, nimi on peräisin Kokemäen Äimälästä ja sukunimestä Äimä.

Karin Arppe, Olli Henrikin ensimmäinen vaimo

Olli Henrik oli valmistumisensa jälkeen opettajana Kuopion sokeainkoulussa vuonna 1900. Reipas poikamies kaiketi lounasti talouskoululla, jossa hän tapasi Taipalsaaren kirkkoherra Nils Gabriel Arppen nuorimman tyttären 22-vuotiaan Karinin, joka toimi talousopettajana. Tie miehen sydämeen taisi taas kerran käydä vatsan kautta. Tokko Olli Henrik tuolloin tiesi, että hänestä tuli merkittävän sivistys- ja liikemiessuvun arvostettu vävy, moisesta huomautuksesta hän olisi syvästi närkästynyt ja heittänyt siitä jonkin sarkastisen ja purevan huomautuksen.

Arppe-suku on alkujaan turkulaista Ohrapään kauppiassukua, jonka yksi kantaisä Märten käytti nimeä Arp. Hänen sukuhautansa paasi on hyväkuntoisena ja helposti luettavana edelleen Turun tuomiokirkossa. Virka vei hänen jälkeläisensä, Länsi-Suomessa varttuneen laamanni Nils Arppen (1766-1823) Kiteelle Karjalan alisen tuomiokunnan tuomariksi. Nils avioitui Kiteen kirkkoherra Herman Wegeliuksen tyttären Margaretan kanssa. Tästä Nilsin ensimmäisestä avioliitosta syntyi kuuluisa teollisuusmies Nils Ludvig Arppe. Nilsin kolmas vaimo oli Maskun kirkkoherran tytär Beata Cairenius, tästä liitosta syntyi senaattori, yliopiston rehtori Adolf Edvard Arppe (hänen nimeään kantaa yliopiston museo Arppeanum) sekä Karinin isä, kirkkoherra ja lääninrovasti Nils Gabriel Arppe. Helsingin yliopiston ylioppilasmatrikkelistaa saa varsin selkeän kuvan näiden henkilöiden vaiheista.

Laamanni Nils Arppen vävyjä olivat tilanomistaja Johan Fabritius, professori Lars Stenbäck ja professori Carl Gustaf von Essen. Näiden henkilöiden elämästä, merkityksestä ja saavutuksista on kirjoitettu lukuisia kirjoja ja tutkimuksia. Tätä varsin mutkikasta sukuvyyhteä selvittää netistä saatava FL Pekka Hirvosen tutkimus Alfred Kihlmanista, yhdestä Arppe-

suvun toimeliaasta vävystä. Perin realistinen ja maallinen teollisuusmies Nils Ludvig piti Alfredia ainoana täysijärkisenä herännäisyyden piiriin joutuneiden eli hurahtaneiden sukulaistensa joukossa. Karinin isä onneksi kuului liikkeen maltilliseen siipeen ja toimi joissakin velipuolensa ja sukunsa liiketoimissa. Hän loi lasten pyhäkoulujärjestelmän ja keskittyi viranhoitoonsa sekä suureen perheeseensä. Nils Gabrielilla oli kaikkiaan 16 lasta, kaksi ensimmäisen vaimonsa Klara Malmbergin kanssa ja 14 Laura Aschanin kanssa, heistä nuorimmat olivat kaksoset Maria (kuoli 2-vuotiaana) ja Karin.

Olli Henrik ja Karin muuttivat Kuopiossa syntyneen poikansa Erkki Olavin (s. 1903) kanssa Tuusulaan, jossa Olli Henrik toimi Tuusulassa Koivulan kasvatuslaitoksen opettajana. Helppoa tietä hän ei

Karin Arppe, Olli Henrikin ensimmäinen vaimo

siis ollut todellakaan valinnut pedagogin roolissaan. Olli Henrikin tytär Terttu (Rautio) syntyi Tuusulassa. Kutsu kävi sitten Kymen tehtaan kansakoulun johtajaopettajaksi arvattavasti huomattavasti miellyttävämpään tehtävään. Kymenlaakson maakunta (mm. Kotka, Kymi ja Kuusankoski) oli kehittynyt nopeasti puutavaran ja muun teollisuuden ansiosta,

mikä seikka levensi myös Olli Henrikin leipää, koska hän yhtenä sivutoimenaan hoiti englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa. Onnellinen sattuma pelasti Ollin hengen, sillä hänen piti alun perin matkustaa Englannista kielikurssiltaan Suomeen laivalla, jonka saksalaiset upottivat 1914. Suojeluskuntalainen Olli Henrik säilytti henkensä punaistenkin kynsissä, arvaten kokemus kasvatuslaitoksen opettajana antoi hänelle keinot selvitä pyssyn kanssa touhuavista nuorukaisista. Sisällissodan aikana Isäni Ilo Sakari (s. 1915) salakuljetettiin nälänhädän keskeltä Kiiteellä asuvien sukulaisten luo. Olli Henrik toimi vapaussodan jälkeen paikallisen suojeluskunnan päällikkönä vuoden, mutta luopui tehtävästä vedoten muihin kiireisiinsä.

Koulutuspoliittisilta asenteiltaan edistyksellinen Olli Henrik perusti paikkakunnalle oppikoulun ja otti hoidettavakseen hankalimman saran, rahavaliokunnan johtamisen. Kouluhankkeesta kuulemma tehtaan herrat eivät pitäneet ja kutsut hirvijahtiin loppuivat, mutta myöhemmin hyvänä ampujana tunnettu Olli kuitenkin kutsuttiin takaisin riveihin.

Tarmokasta ja puuhakasta Olli Henrikiä kohtasi suuri suru, kun hänen vaimonsa Karin kuoli vuonna 1926 tuberkuloosiin. Taudin eteneminen näkyy selkeästi ennenaikaisena vanhenemisena myös valokuvissa. Isästäni tuli puoliorpo 11-vuotiaana, teini-ian kynnyksellä. Karin oli hentorakenteinen ja hänen terveytensä kärsi kovasti sisällissodan ruokapulan ja espanjantaudin (vuosien 1918-1920 influenssa-epidemia) takia. Isäni muisti äidistään sen, että hän oli pieni ja heikko nainen, joka ei jaksanut sairautensa vuoksi ottaa lastaan syliinsä.

Anni Lönnrot, Ollin Henrikin toinen vaimo

Sotkamon kirkkoherra, tuomiorovasti Eljas Lönnrotin vanhimma tytär Annista tuli Olli Henrikin toinen vaimo

Anni Lönnrot, Olli Henrikin toinen vaimo.

vuonna 1927. Naimaton ja keski-ikää lähestyvä, mutta tyylikäs Anni (synt. 1890) oli palkattu Kymin uuteen oppikouluun opettajaksi, joten vakka ja kansi löysivät pian toisensa. Sisarensa arvion mukaan ja hallussani oleviin runokirjoihin tehtyjen merkintöjen perusteella vilkas ja temperamenttinen Anni oli jo tyyten alistunut yksinoloonsa, mihin seikkaan näin ollen tuli onnellinen muutos. Annille ja Ollille suotiin vuonna 1930 myös yhteinen lapsi, tytär Pirkko (Paavolainen). Valokuvien perusteella Olli Henrik oli erityisen onnellinen tyttäriensä Tertun ja Pirkon seurassa.

Anni oli elämässään myös kokenut aikansa pahimman sairauden seuraukset. Hän oli ollut 17-vuotias, kun hänen äitinsä Aina kuoli luutuberkuloosiin. Keuhkotautiin kuoli myös hänen äitipuolensa Hanna. Tämä tauti on kirkonkirjoissa kaikei yleisin kuolinsyy ja noina aikoina varsinainen painajainen.

Annin isosedän, Kalevalan laatijan professori Elias Lönnrotinkin lähes kaikki lapset olivat menehtyneet keuhkotautiin ja ainoastaan Ida Lönnrot eli vanhuusikäen asuen loppuelämänsä Italian Siennassa. *Niinpä Elias Lönnrot* sitten koulut-

ti kaksi veljenpoikaansa ylioppilaiksi, mutta heistä toinen hukkuu Kajaanijokeen. Toinen veljenpoika Frans Fredrik Lönnrot luki papiksi ja toimi koko elämänsä kappalaisena Ristijärvellä. Hänellä oli yksi lapsi, Eljas, vaimonsa Amanda Snellmanin kanssa. Eljaksesta tuli Sotkamon kirkkoherra ja hänellä puolestaan oli kymmenen lasta, joista toiseksi vanhin oli Anni (1890-1962).

Anni vietti ensimmäiset vuotensa isovanhempiensa luona Ristijärvellä, joten hän jäi kaipaamaan äidin ja isän hellyyttä, herännäispiireissä kun fyysistä kosketusta välteltiin. Anni oli tomerana lukioikäisenä neitokaisena seurannut konkreettisesti isosetänsä jalanjälkiä tekeillä patikkaretken Kalevalan lauluille Karjalaan, kuten sukukirjassamme julkaistu kotiaine todistaa. Anni opiskeli opettajaksi Helsingin suomalaisessa jatko-opistossa, opiskeli myös ulkomailla ja toimi kymmenen vuotta opettajana Wärtsilässä ja Lohjalla. Vuonna 1922 hänet palkattiin Kymin yhteiskoulun ruotsin, saksan ja piirustuksen opettajaksi. Isäni sai varsin tomeran äitipuolen, jonka ansioita osaltaan lienee isäni varsin laaja yleisivistys.

Kirkkoherra Eljas Lönnrotin kuoleman jälkeen vuonna 1933 hänen lapsensa vuokrasivat manttaalikunnalta kesäpaikakseen Sotkamon kirkon lähellä olevan Lahtela-nimisen järvenrantatorpan, jonka pihapiiriin Olli Henrik rakensi oman kesämökin. Rakennusryhmä on hyväkuntoisena edelleen sijoillaan. Tänne kokoontui laaja suku kesälomillaan seurustelemaan vireästi yhdessä sekä viljelemään suhteita myös jo lapsuusajalla tutuksi tulleiden paikkakuntalaisten kanssa. Lähinnä Lahtelassa tapasin pikkupoikana Olli Henrikiä ja Annia; mieleeni on jäänyt väen paljous, runojen lausunta, keskustelujen henkevyys ja tarjoomusten runsaus. Vietin nimittäin kesiäni Kajaanissa äitini siskon Elvi Kannaksen ja hänen miehensä Jalmarin luona, he vierailivat mielellään Lahtelassa sukulaisia tapaamassa.

Herrat Jalmari ja Olli vetäytyivät naisseurasta kernaasti sivummalle pohtimaan maailman menoa.

Olli Henrikillä oli tapana vieraillla lastensa luona heti alkukesästä ja muistan hyvin hänen vierailunsa Kurikan Lohiluoman koululla, isäni virkapaikalla. Olli Henrikin tytär Terttu ja hänen miehensä Matti Rautio puolestaan olivat opettajina aivan lähellä, naapuripitäjässä Kauhajoella. Anni ei näihin matkoihin osallistunut, luultavasti äitipuolen ja Ollin tyttären välillä oli jännitteitä.

Sukututkimuksen kannalta Lönnrot-suvun erittäin laaja kirjeenvaihto on lukijan mukaansa tempaava aarreaitta. Kirjeet ovat tallessa Sotkamon kirjastossa asianmukaisesti järjestettynä. Arkistossa on myös isäni ja Olli Henrikin välistä kirjeenvaihtoa; yhtenä aiheena näyttää olevan Kajaanin seminaarissa opiskelevan isäni krooninen rahapula. Onneksi isälläni oli Kajaanissa äitinsä ja äitipuolensa lähisukulaisia, joten ihan pulassa hän ei opiskeluaikanaan ollut. Kajaanissa isäni myös tapasi tulevan vaimonsa, sillä äitini vietti tätini luona pitkiäkin aikoja. Isäni opintolainan myönsi Haapaveden Osuuspankki ja takasi hänen sisarensa Terttu ja miehensä Matti. Valokuvista päätellen isäni oli varsin tyylikkäästi pukeutunut, mistä seikasta isänsä häntä moitiskeli.

Annin sisar, historian maisteri Elli Lounela on kirjoittanut laajat muistelukset papinperheen elämästä aina 1930-luvun loppuvuosiin saakka. Ellin mukaan kirkkoherra Eljas oli varsin vapaamielinen ja antoi lastensa osallistua kaikkiin nuorten harrastuksiin ja rientoihin, joten Ellin muistelmista saa hyvän kuvan niin Oulun ja Sotkamon rikkaiden kuin köyhienkin sosiaalisesta elämästä. Selvitellessäni Olli Henrikin tyttären Pirkon jäämistöä löysin hänen ullakoltaan Ananias ja Charlotta Soinisen alkuperäiset muotokuvat, Annin ja hänen veljensä Kaarlo Louneen välisen kirjeenvaihdon, Frans ja Amanda Lönnrotin kirjeitä sekä Elias Lönnrotin tyttären

kirjeen Italiasta sekä suuren kirjekuoren, joka oli osoitettu Suomen Kirjallisuuden Seuralle ja joka sisälsi Elias Lönnrotin jäämistöstä löytyneitä papereita. Toimitin kirjekuoren sisältöineen SKS:lle, tosin sata vuotta myöhässä! Osa Lönnroteista otti sittemmin nimekseen Lounela, Kaarlo lyhemmän muodon Loune.

Olli Henrik kuoli influenssaan vuonna 1957. He olivat muuttaneet Annin jäätyä eläkkeelle Karhulasta Helsingin Käpylään, koska suurin osa sisaruksista ja muista sukulaisista asui pääkaupungissa. Olli Henrik teki mittavan ja merkittävän elämäntyön, toimi opettajana 47 vuotta ja osallistui innokkaasti aikansa koulupoliittisiin mittelöihin nimimerkillä O.H.S. Valitettavasti se kansio, johon oli kerätty hänen kirjoituksensa, joutui perinnönjaon yhteydessä kadoksiin. Olli toimi kunnallispolitiikassa ja verolautakunnassa sekä perusti oppikoulun. Hän harrasti metsästystä, järjestötoimintaa, laulua, pianonsoittoa ja elokuvia – tosin ainoastaan aitiosta käsin. Olli Henrik oli intohimoinen kalastaja, kielimies, lukumies, tavattoman kätevä käsistään tehden kengät ja vaatteet perheelleen. Sotkamossa hän oli innokas kalamies ja puuhakas isäntä, lähes kaikissa valokuvissa hän on jonkin askareen kimpussa, pilkkomassa

Pirkko Paavolainen

puita, selvittelemässä kalaverkkoa tai lämmittämässä savusaunaa. Dynamiikkaa perheeseen toi Annin monipuolinen älyllinen energisyys, vaikka hän käytännön töissä oli melko avuton. Opettajana Anni oli erinomainen, oppilaat kutsuivat häntä Pilleriksi. Olli Henrik oli jo 52-vuotias ja Anni lähes 40-vuotias heidän mennessään avioon. Heidän tyttärensä Pirkko, valtiotieteen maisteri, teki merkittävän elämäntyön liike-elämässä, Raahen työväenopiston rehtorina ja Mukkulan kirjailijapäivien organisoijana.

Lähteet;

Tutkimus Soinisten suvusta 1600-luvulta nykypäiviin ja heidän synnyinseutunsa historiaa 1500-1600-luvuilta, laatinut ja kirjoittanut vuonna 1986 Matti V. Rautio, moniste sekä hänen muistiinpanonsa tutkimuksistaan Arppe- ja Soinisten suvusta, Terttu Raution valokuvakansio. (Arppe-suku, laatinut Äänekoskella vuonna 2009 Erkki Ohra-aho. Moniste. Saatavana Simo S. Soiniselta CD:nä omakustannushintaan. (Tietoja suvusta Ohrapää, Åhrapää, Arp, Arpp, Arppe, ajankulukseen laatinut Hämeenlinnassa talvella 1966-1967 M.V. Rautio. Moniste (Lääninrovasti N.G. Arppen kuolemasta 100 vuotta, esitelmä sukukokouksessa Taipalsaarella 16.11.1996, laatinut Simo S. Soininen, moniste (Soinisten suvusta, esitelmä Nils Gabriel Arppen jälkeläisten sukukokouksessa 19.4.1997, laatinut Simo S. Soininen, moniste (Arppet, luento sukukokouksessa 24.3.2001, Veli-Matti Autio, moniste (Kertoilen meidän perheestä ja vähän muustakin, kirjoitettu vuosina 1962-1972, laatinut Elli Lounela (Lönnrot). Moniste, 183 sivua. (Muita lähteitä; Perunkirjat, papintodistukset, koulutodistukset, koulujen vuosikertomukset ja matriikkelit, kirjeet, valokuvakansiot, kirjat, vieraskirjat, päiväkirjat, matkakertomukset, pienimuotoiset sukuselvitykset ja haastattelut. (Toimivia sukuseuroja; Nils Ludvig Arppen jälkeläiset, Lääninrovasti Nils Gabriel Arppen jälkeläiset, Sahlgrenien sukuseura (Eljas Lönnrotin ensimmäisen vaimon suku), Soinisten sukuseura ry.

LÄÄKINTÖNEUVOS JULIUS VICTOR JOHNSON (SOININEN)

Julius Victor Johnsson toimi mm. Vaajasalon sairaalan johtajana ja Kortejoen sairaalan perustaja, sekä merkittävänä vaikuttajana Pohjois-Savossa. Kuopion Langettavatautisten Hoitoyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1935 kertoo lääkintöneuvos Julius Victor Johnssonista mm. seuraavaa:

Lääkintöneuvos J.V. Johnsson syntyi Pielisjärvellä 12. pv huhtikuuta 1858. Hänen vanhempansa olivat piispa J.V. Johnsson ja Anna Charlotta Stenius. Tammiukuussa 1904 hän aloitti lääketieteen lisen-siaattina lääkärin toimintansa Vaajasalon naisparantolassa. Hänet valittiin saman vuoden vuosikokouksessa myös sairaalan johtokuntaan. Omien tehtäviensä lisäksi hän toimi myös yhdistyksen taloudenhoitajana. Vuonna 1911 Tohtori J.V. Johnsson valittiin johtokunnan varapuheenjohtajaksi ja seuraavana vuonna varsinaiseksi puheenjohtajaksi. Tällöin hänen tehtävänsä tuli kattamaan Langettavatautisten yhdistyksen, sekä laitoksen ylimmän johdon tehtävät. Yli 30 vuoden kestäneenä toiminta-aikanaan hän oli kaikissa suhteissa johtanut toimintaa suurella antaumuksella, kaukonäköisyydellä, määrätietoisuudella ja taidolla, jonka veroista voidaan harvoin tavata. Tarmokkaan puheenjohtajansa aloitteesta johtokunta ryhtyi vuosien kuluessa monenlaisiin korjaus-töihin ja parannuksiin Vaajasalon naisparantolan alueella. Sinne vuonna 1929 saatiin eräästä vanhasta rakennuksesta muodostetuksi raivokohtauksia kärsiviä hoidokkeja varten erityisosasto, jonka nimi oli "Lepola". Vähän aikaisemmin v. 1927 valmistuneen Kortejoen miesparantolan aikaansaaminen oli myös suurelta osalta luettava lääkintöneuvos J.V. Johnssonin tarmokkaan aloitteellisuuden, sitkeyden ja väsymättömän toiminnan tulokseksi, jota johtokunta tuki voimiensa mukaan.

Lääkintöneuvos Johnsson

läisyyteen siirtyneen puheenjohtajan viimeinen suurisuuntainen langettavatautisten auttamisaate koski tätä tautia sairastavien lukuisten lasten sijoittamisesta vaikeissa tapauksissa hoidettaviksi laitostekoihimme. Langettavatautisten lasten erityisen parantolakodin tärkeys kävi vuosi vuodelta yhä selvemmäksi. Lääkintöneuvos J.V. Johnsson sai johtokunnan vaikutuksella tämänkin aloitteensa päätökseen, sekä tarvittavat lainavarat uuden parantolan rakentamista varten järjestyksi, ennen kuin kuolema ainiaaksi herpasi tämän kovaosaisten ystävän monipuoliset suunnitelmat, sekä kylmensi heitä kohtaan aina ojennetun lämpöisen käden. Lastenparantolan rakentamistöiden alkaminen tuotti puheenjohtajallamme mitä suurinta tyydytystä, erityisellä mielenkiinnolla hän seurasi vielä sairavuoteeltakin rakennustöiden edistymistä. Niiden päätöstä hän ei saanut nähdä, kos-

ka lastenparantola on vasta näinä aikoina valmistumaisillaan. Tämä parantola, kuten muutkin yhdistykselle kuuluvat laituskodit, ovat alati muistomerkkinä lääkintöneuvos J.V. Johnssonin uhrautuvasta ja kauaskantavasta toiminnasta langettavatautisten auttamiseksi.

Lääkäriytyönsä lisäksi lääkintöneuvos J.V. Johnsson oli suuri luonnon ystävä, sillä laituskotien ympärillä hänen suunnittelemansa kukkaistutukset, kasvihuoneet, puutarhat ja maatilat kertovat osaltaan tämän suuren luonnonystävän käytännöllisistä harrastuksista ja tarmokkaasta toiminnasta maanviljelykseenkin nähden, laitoksen asukkaiden ylläpitämiseksi ja iloksi. Edellä mainitusta käy selville, että lääkintöneuvos J.V. Johnsson oli saanut tavallisuudesta poikkeavia mittoja juuri niitä ominaisuuksia ja lahjoja. Jota tämä uudisraivaaja maa langettavatautisten auttamiseksi tarvitsi. Hänen taloudellinen kaukonäköisyytensä ilmeni myöskin metsäpalstan hankinnassa Tuusniemeltä, jolla Juojärven saaret liitettiin yhdistyksen omistukseen. Tavoitteena oli näiltä mailta saada polttopuita yhdistyksen laitoksiin suoria ostoja halvemmalla myös kauas tulevaisuuteen. Hänen toimintatarmonsä ja uupumaton sitkeytensä käytännöllisten ja oikeiksi huomattujen aatteittensa toteuttamiseen nähden oli harvinaista laadultaan. Kun tähän vielä liittyi hänen suureen ihmistuntemiseensa pohjautuva, sekä erityiseen psykologiseen vaistoon liittyvä ominaisuutensa asettaa sopivat henkilöt oikeisiin tehtäviin laitoksissa ja maatiloilla. Tämän seurauksena yhdistyksen ja laitoksien elämä pääsi hänen johdollaan erinomaisella tavalla kehittymään ja vaurastumaan. Lääkintöneuvos J.V. Johnsson oli erikoisesti vai-

Vaajasalon sairaalan rakennustyömaa. Lääkintöneuvos J.V. Johnsson knalli päässä keskellä kuvaa.

kuttava kasvattaja, niin hyvin parantoloissa toimivien henkilöiden kuin hoidokien suhteen, sekä yleensä kaikessa ja kaikkiin nähden, joiden kanssa hän joutui tekemisiin. Siitä on syvät jäljet jääneet Vaajasalon ja Kortejoen parantoloissa ja niiden maatiloilla toimivien, sekä laitoksissa hoitoa nauttivien runsaslukuisten ihmisten sydämiin ja mieliin. Oli varsinkin muutamia asioita, joita hän yhä uudelleen tahtoi teroittaa mieliin. Oikeaa, aitoa maahenkeä, jonka todella tulisi valloittaa mielet niin, että maanviljelys tuntuisi mieluisalta, kiintoisalta ja velvoittavalta. Tiedostaen, että siten voi pieneltä osalta kuka hyvänsä olla mukana oman, kalliin isänmaansa viljelytyössä. Samoin oli säästäväisyysperiaate kaikessa lääkintöneuvos Johnssonin toiminnassa läpinäkyvä punainen lanka, johon pohjautuen, hän sai paljon hyvää ja hyödyllistä toimeen. Laitoksen sisäisen talouden suhteen hänellä oli päämääränä, että vähitellen, suurta säästäväisyyttä noudattaen, tulisi kehittyä suurimmilta osiltaan omavaraiseksi niin, että ruokatavarat, pellavat ja villa-ainekset yms. olisivat laitoksien ympärillä kasvaneet, sekä laitosväen toiminnan tuloksina nautittavissa vapaissa avonaisissa laituskodeissa, joissa hoidokit viihtyisivät kuin omissa kodeissaan ja jota toi-

kuttava kasvattaja, niin hyvin parantoloissa toimivien henkilöiden kuin hoidokien suhteen, sekä yleensä kaikessa ja kaikkiin nähden, joiden kanssa hän joutui tekemisiin. Siitä on syvät jäljet jääneet Vaajasalon ja Kortejoen parantoloissa ja niiden maatiloilla toimivien, sekä laitoksissa hoitoa nauttivien runsaslukuisten ihmisten sydämiin ja mieliin. Oli varsinkin muutamia asioita, joita hän yhä uudelleen tahtoi teroittaa mieliin. Oikeaa, aitoa maahenkeä, jonka todella tulisi valloittaa mielet niin, että maanviljelys tuntuisi mieluisalta, kiintoisalta ja velvoittavalta. Tiedostaen, että siten voi pieneltä osalta kuka hyvänsä olla mukana oman, kalliin isänmaansa viljelytyössä. Samoin oli säästäväisyysperiaate kaikessa lääkintöneuvos Johnssonin toiminnassa läpinäkyvä punainen lanka, johon pohjautuen, hän sai paljon hyvää ja hyödyllistä toimeen. Laitoksen sisäisen talouden suhteen hänellä oli päämääränä, että vähitellen, suurta säästäväisyyttä noudattaen, tulisi kehittyä suurimmilta osiltaan omavaraiseksi niin, että ruokatavarat, pellavat ja villa-ainekset yms. olisivat laitoksien ympärillä kasvaneet, sekä laitosväen toiminnan tuloksina nautittavissa vapaissa avonaisissa laituskodeissa, joissa hoidokit viihtyisivät kuin omissa kodeissaan ja jota toi-

mintaa valtion avulla taloudellisesti tuettaisiin.

Lääkäritoiminnassaan lääkintöneuvos J.V. Johansson piti työterapiaa eniten vaikuttavana henkisenä parannusmenetelmänä. Monilla ulkomaanmatkoillaan pohjoismaissa, Saksassa ja viimeiseksi Hollannissa hän oli huomannut sen siunasta tuottavista vaikutuksista langettavatautisten elämään. Siksi hän myös johdonmukaisesti alati sovitti sitä käyttöön meidänkin hoidokkeihin nähden. Sen ohella hän lääkärinä sovitti parhaimpia ja nykyaikaisempia lääkitysmenetelmiä potilaihinsa, aina sen mukaan, mitä tapauksessa tarpeelliseksi huomasi. Läkintöneuvos J.V. Johnssonin pitkäaikainen, uraa uurtava ja uhrautuva toiminta langettavatautisten hyväksi tuli vähitellen tutuksi maan johdossa, joten hän sai vastaanottaa kunnianosoituksia merkkipäivinä myös maamme hallitukselta. Täyttäessään 70 vuotta hänelle suotiin Suomen Valkoisen Ruusun II lk komentajamerkki. Viimeiseksi tohtori J.V. Johnssonin täyttäessä 75 vuotta 12. huhtikuuta 1933 hän sai monista ansioistaan lääkintöneuvoksen arvonimen.

Sunnuntaina 16. pv kesäkuuta 1935 siunattiin Kuopion tuomiokirkossa lääkintöneuvos J.V. Johnssonin tomumaja iäiseen lepoon. Surujuhlan kestänyt yli kahden tunnin, lähti surusaatto hiljalleen kirkolta kohti rautatieasemaa. Vainajan kodin kohdalla Vuorikatu 23 hevostankureiden vetämänä saattue pysähtyi hetkeksi hiljaiseen jäähyväistervehdykseen. Savon seuduilla paljon vaikuttaneen henkilön arku laskettiin perhehautaamaan pääkaupungin kalmistoon.

Läkintöneuvos Julius Victor Johnssonin ansioluettelo Suomen Sukututkimusseuran Vuosikirjan mukaan.

Julius Victor Johnsson (isä Johan Victor J), synt. 12.IV.1858 Pielisjärvellä. Ylioppilas Kuopion lyseosta 11.VI.1877, Savo-Karj. Filosofian kandidaatti 30.XII.1880, lääketieteen kandidaatti 24.I.1883, lääke-

tieteen lisensiaatti 31.V.1887. Kuopion kaupunginlääkäri 11.VII.1888. Apulaislääkäri Suomen sotaväen päällikköhalituksessa 26.VII.1900. Rautatielääkäri 30:ssä (sittemmin 54:ssä) rautatielääkäripiirissä 19.X.1901, 55:ssä rautatielääkäripiirissä 1.XI.1925. Kuopion lääninvankilan lääkäri 10.II.1903. Kuopion piirin piirilääkäri 5.II.1920. Toiminut Yliopiston fysiologisen laitoksen v.t. laboraattorina 1882-84. Kuopion kylpylaitoksen lääkäri kesäkausina 1889-93. Perustamansa Kuopion lapsenpäästölaitoksen lääkäri 1893-1901. Vaajasalon langettavatautisten hoito- ja parannuslaitoksen lääkäri vuodesta 1904. Suomen Kaupunkienliiton Sotilasairaalan N:o 25 lääkäri 1915-17. Sotilassairaallääkäri Kuopiossa vapaussodan aikana 1918. Kuopion läänin I:sen suojelukuntapiirin esikuntalääkäri 1919-22. Kuopion Lyseon kouluneuvoston (nyttemmin vanhempainneuvoston) puheenjohtaja vuodesta 1903. Langettavatautisten hoitoyhdistyksen johtokunnan puheenjohtaja vuodesta 1911. Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen puheenjohtaja vuodesta 1915, yhdistyksen kunniajäsen 1918. Kuopion kaupungin terveydenhoitolaitekunnan puheenjohtaja vuodesta 1917. Annan III I.1914, Suomen Vapauden Ristin IV I.1918 Julkaissut muutamia kirjoituksia Duodecim'issä, Finska Läkaresällskapetets Handlingar'issa ja Finsk Militär Tidskrift'issä, sekä muutamia erikseen painettuja kirjoituksia. Puoliso: 10.II.1894 Viipurissa Alhild Emilie Adelaide Frey. *20.IX.1865 Johannesen pitäjässä, +13.IX.1911 Helsingissä; vanhemmat: kunnallisneuvos, kaartinratsumestari Julius Ferdinand Frey ja Hulda Viktoria Salingre.

Reijo Soininen

Lähteenä:

Otteita Kuopion Langettavatautisten hoitoyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1935 ja Suomen Sukututkimusseuran Vuosikirjasta

Tiedote (25.5.2010)

Soinisten sukukirja on ilmestynyt. Sukukirjaa voi tilata sukuseuran sihteeriltä Timo Soiniselta hintaan 40 euroa + lähetyskulut, puhelin 044-7100 263 tai timo.soininen@kajaani.fi.

Soinisten sukuseura on perustettu vuonna 1992. Seuran tarkoituksena on edistää suvun jäsenten tietämystä omista juuristaan ja suvustaan.

Sukuseura ylläpitää arkistoa, johon on koottu Soinisten sukuun liittyvää tietoa. Seuran sihteeri Timo Soininen toimii arkistonhoitajana.

Sukuseura järjestää kahden vuoden välein sukukokouksen heinäkuun viimeisenä lauantaina.

Sukuseura julkaisee ”Soinisten puumerkki”-lehteä.

Soinisten sukuseura on rekisteröity.

Haluatko liittyä Soinisten sukuseuraan? – Ota yhteyttä seuran sihteeriin Timo Soiniseen.

Liittymismaksu: 10 euroa/perhe.

Jäsenmaksu: 5 euroa/vuosi.

Sukuseuran hallinto 2008–2010

Sukuseuran esimies:

Veli Nykänen

Osoite: Satamatie 6, 71750 Maaninka

Puhelin: 0500-151 250

Esimiehen varamies:

Jouko Soininen

Osoite:

Satamatie 160, 77700 Rautalampi

Puhelin: 0400-121 305, 017-537 322

Sähköposti: suku.soininen@gmail.com

Sukuseuran sihteeri:

Timo Soininen

Osoite: Lamminkatu 39, 87150 Kajaani

Puhelin: 044-7100 263

Tilintarkastajat:

Hannu Soininen

Ari Soininen

Varalla:

Alpo Soininen

Irmeli Soininen

Soinisten Puumerkin päätoimittaja:

Reijo Soininen

Puhelin: 050-5523 692

Webmaster:

Matti Soininen

Toimikunta:

Veli Nykänen

Jouko Soininen

Tuula Heiskanen

Kaija Tomukorpi

Jukka-Pekka Soininen

Reijo Soininen

Sukukirjaprojektin ohjausryhmä:

Pentti Soininen

Veli Nykänen (sukuseuran esimies)

Jouko Soininen (esimiehen varamies)

Sukuprojektin konsultit:

Tauno Tiilikainen

Lauri Castren

Jouko Soininen sai iäisyyskutsun

Saimme kuulla 1.7.2010 suruviestin, jossa kerrottiin serkkuni Jouko Soinisen siirtyneen ajasta ikuisuuteen. Tieto ajallisen elämän päättymisestä sai meidät hiljennään ja ajattelemaan Joukon elämänarvoja ja saavutuksia, joita hänen elämän vaiheillaan on tapahtunut.

Jouko oli syntynyt Varkaudessa 30.11.1937 seitsemän poikaa käsittävään perheeseen kolmanneksi nuorimpana poikana. Nuoruusvuotensa hän kasvoi Varkaudessa. Aikanaan valmistui teknisten aineiden opettajaksi ja sittemmin toimi ko. aineopettajana Rautalammilla. Hän avioitui Leila Mirjami Johiman kanssa ja heillä on yksi tytär.

Opetustyöstä eläkkeelle jäätyään hän toteutti nuoruuden haaveensa ”kullankaivusta” Lapissa. Viime vuodet hän työskenteli aktiivisesti kullankaivun parissa ja sen ohella harrasti metsästystä ja osallistui aktiivisesti koiraharrastukseensa. Jouko kohtasi kullankaivun kohokohdan viime kesänä, kun 14.7.2009 onnistui löytämään 118 g painoisen kultahipun Ivalon Korhosenjoelta.

Jouko oli hyvin yritteliäs ja taitava sekä elämänmyönteinen mies. Kaikki tämä ilmeni hänen elämänvaiheissaan kun hän uurasti työnsä ja harrastustensa parissa. Kaiken tämän ohella hän paneutui tutkimaan oman suvun vaihteita niin kaukaa

ajassa, kun oli mahdollista. Jouko omistautui oman sukuhaaran, Kaavin Soinisten ja Kaavi-Varislahden Soinisten elämänvaiheiden kokoamiseen ja osallistui aktiivisesti Soinisten sukuteoksen sisällön kirjoittamiseen. Kirja on julkaistu. Sen kirjoittaminen jäi Joukon viimeiseksi työksi, joka jäi jälkipolville luettavaksi. Sukumme muistot ovat nyt tallennettu kansien väliin.

Jouko oli luontoihminen, joka keräsi voimansa luonnosta, vuodenaajoista, linnunlauluista, purojen solinasta ja erityisesti Lapin luonnosta. Hän vietti pitkiä aikoja Lapin majallaan, josta lähetti viestejä ystävilleen. Minä tulin hänet tuntemaan sukukokoustemme kautta, vaikka hänen sukujuurensa johtavat minun syntymäkotiini Puksamoon. Viimeisen viestin sain häneltä 4.5.2010, jossa hän ehdotti, että mentäisiin perheidemme kanssa yhdessä tutustumaan hänen synnyinseutuunsa Varkauteen.

Sain Joukon pois nukkumisesta suruviestin Veli Nykäseltä. Siitä tuli tyhjä olo – nyt eivät viestit enää välillämme kulje. Muisto elää mielissämme ja sukukirjassamme.

Jouko serkkua muistaen.

Kaija Tomukorpi (Soininen)

Sukukirjan toimitusvaiheista

Kuopion kokouksessa 2004 tehtiin merkittävä päätös; julkaisemme sukukirjan. Vuosien mittaan olivat seuramme nykyinen esimies Veli Nykänen ja varaesimies Jouko Soininen koonneet pääasiassa nettissä olevista kirkonkirjoista eli Sukuhistoriallisen seuran ns. historiakirjoista, sukumme yli sata vuotta sitten eläneiden tai syntyneiden jäsenistä tietokannan Sukujutut-ohjelmaan. Tämän lisäksi uudempia

tietoja alettiin kerätä pääasiassa sukuhaarojen yhteyshenkilöiltä. Alustavia tietoja ovat sitten ansiokkaasti nämä kaksi aktivistia esitelleen kahdessa aiemmassa sukukokouksessa, missä alkoi valjeta, mihin sukuhaaraan itsekukin kuuluu. Tästä seurasi tietojen ilmoittamisessa uusien eli elossa olevien henkilötietojen suoranainen vyöry, minkä tietokantaan ”roudaamisessa” on ollut kunnioitettava urakka. Samal-

la kirjan päätoimittaja Veli Nykänen aloitti aktiivisen kuvien keräämisen. Sukukirjan tekoon ei kuitenkaan tarvinnut lähteä tyhjästä, koska eri sukuhaaroja olivat monet jo tutkineet, esimerkiksi Tauno Tiilikainen Varislahden Soinisia, Matti Rautio Soinisten sukua kokonaisuudessaan ja Lauri Castrén Soisalon-Soinisia.

Tätä työtä varten perustettiin kirjatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimii Simo S. Soininen, jonka tärkeimpänä tehtävänä on lähinnä ollut juttujen stilisointi ja oikoluku. Toimikunta on kokoontunut virallisesti vain muutaman kerran, mutta pitänyt yhtettä varsin ahkerasti sähköpostin ja puhelimen avulla.

Heinäveden kokouksessa oli käsikirjoituksen selailukappale esillä todisteena siitä, että projekti etenee. Kirjojen tekemisessä, varsinkin kun tekijöinä ovat innokkaat amatöörit, varsinaisen painotuotteen synnyttäminen on isompi urakka kuin kukaan saattaa uskoa. Viimeistely, oikoluku, hakemistojen teko, taitto, kirjapainon valinta, kuvituksen suunnittelu jne. ovat aikaavieppää askareita, jossa kärsivällisyys on tarpeen. On pikemminkin sääntö kuin poikkeus, että optimistiset lupaukset aikataulusta pitäisivät paikkansa.

Sukukirjaa tarjottiin varsin edulliseen ennakkotilauhintaan, joka oli onnistunut ratkaisu, koska lainarahaa tai tilapäisluototusta kirjan lunastamiseksi kirjapainosta ei tarvittu. Veli Nykäsen veli Jukka Nykänen suostui kirjan taittopuuhaan, minkä vaikutus kirjan edulliseen hintaan oli aivan ratkaiseva, samoin Veli Nykäsen löytämä edullinen virolainen kirjapaino, joka teki moitteetonta työtä. Kaikesta huolimatta kiire painoi päälle, joten valittavat virheet ovat ymmärrettäviä. Sukukirjahan on vanhentunut jo syntyessään, mutta ilman painettua sukukirjaa laajaan sukuun perehtyminen olisi aivan mahdotonta. Nyt meillä on komea ja

vankka perusteos, josta voidaan – jos niin halutaan – tehdä CD- tai DVD-levy, johon mahtuu tekstiä ja etenkin kuvia lähes rajattomasti. Kirja, jotta se ei muuttuisi kirjasarjaksi, on pakostakin kovalla kädellä karsittu lyhennelmä valtavasta tietomäärästä, jonka Jouko ja Veli ovat keränneet.

Kirja saapui Virosta kevättalvella 2010 ja se postitettiin nopeasti ennakkotilauksen tehneille Matkahuollon edullisia palveluita käyttäen. Toimituksen sisäinen palautekokous pidettiin toukokuun alussa, jossa voitiin todeta, että harrastelijat olivat saaneet aikaan varsin komean opuksen. Jälkiviisaus on viisauden lajeista parhain, joten nyt tiedämme erittäin hyvin, miten koko revohka olisi pitänyt hoitaa. Nyt tätä kertynyttä kokemusta onneksi voidaan käyttää sukukirjan kakkososan toimittamisessa ja mahdollisen uusintapainoksen tai levykkeen tekemisessä.

Kun kirjatoimikunta ja osa seuran johtokunnasta heinäkuun alussa kokoontuivat suvun ydinalueella Timo Soinisen huvilalla, oli saapunut murheellinen suruviesti kirjan toisen suururakoijan Jouko Soinisen poismenosta suven ihanimpaan aikaan, Juhannuksena. Muistamme Joukon innokkaana tietojen kerääjänä, joka oli perehtynyt uusimpaan tietotekniikkaan ja joka meille erinomaisen selkeästi luennoi sukumme asutushistorillisesta puolesta, levittäytymisestämme vähitellen Karjalasta vesireitejä pitkin Pohjois-Savon viljavimmille ja kalasimmille seuduille.

Lisätietoja ja korjauksia kirjatoimikunta ottaa luonnollisesti mielellään edelleen vastaan, joten laittakaa postia Veli Nykäselle, Satamatie 6, 71750 Maaninka tai sähköpostia osoitteeseen veli@maaninka.info.

Simo S. Soininen